

ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

✓

Ἡ ιεραποστολή εἶναι ἔργο ὅλης τῆς ἐκκλησίας. Τό ἔργο τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπως εἶπαμε, ἀνατέθηκε ἀπό τό Χριστό κατεξοχήν στούς Ἀποστόλους. Ἀλλά τό χρέος τῆς ιεραποστολῆς βαρύνει καί ὅλα τά ἄλλα μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Ὁλόκληρη ἡ Ἐκκλησία, ἔχοντας συνείδηση τοῦ θησαυροῦ τῆς πίστεως πού κατέχει, καθῶς καί τοῦ χρέους τῆς ἀγάπης πρός ὅλους τούς ἀνθρώπους, αἰσθάνεται ὑποχρεωμένη νά καταστήσει κοινωνούς αὐτοῦ τοῦ θησαυροῦ καί ἐκείνους πού ἀκόμα τόν στεροῦνται. Ἔτσι, ἤδη ἀπό τά ἀποστολικά χρόνια, τό Εὐαγγέλιο διαδίδεται καί ἀπό ἄλλους Χριστιανούς. Κατά τίς «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων», «πάντες» οἱ Χριστιανοί, μέ ἐξαίρεση τούς Ἀποστόλους, ἐγκατέλειψαν τά Ἱεροσόλυμα κατά τό διωγμό πού ἀκολούθησε τό λιθοβολισμό τοῦ Στεφάνου καί «διῆλθον (τάς χώρας τῆς Ἰουδαίας καί Σαμαρείας) εὐαγγελιζόμενοι τόν λόγον» (Πράξ. 8, 1 καί 4). Ἀργότερα, μετά τό τέλος τῆς πρώτης ἀποστολικῆς περιοδείας, οἱ Ἀπόστολοι Παῦλος καί Βαρνάβας «διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ διδάσκοντες καί εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καί ἐτέρων πολλῶν τόν λόγον τοῦ Κυρίου» (Πράξ. 15, 35). Ἀκόμα, εἶναι γνωστό ὅτι, πολύ πρὶν ἔλθει στή Ρώμη ὁ Παῦλος ἢ ὁ Πέτρος, ὁ Χριστιανισμός εἶχε διαδοθεῖ ἐκεῖ ἀπό Χριστιανούς ἐμπόρους καί ταξιδιωτές. Κατά τή διετή φυλάκιση τοῦ Παύλου στή Ρώμη «οἱ πλείονες τῶν ἀδελφῶν (ἐλάλουν) ἀφόβως τόν λόγον» (Φιλιπ. 1, 14). Ὅλα αὐτά μαρτυροῦν ὅτι στό ἔργο τῆς ιεραποστολῆς, πού τό ἀσκοῦν κυρίως Χριστιανοί μέ εἰδική κλήση καί προετοιμασία, ὅλοι οἱ πιστοί εἶναι ὑποχρεωμένοι νά συνεργήσουν καί νά συμβάλουν.

Διαμόρφωση ιεραποστολικῆς συνειδήσεως. Ἡ ὑπαρξη ιεραποστολικῆς συνειδήσεως σέ μιά ἐκκλησιαστική κοινότητα ἀποτελεῖ ἀπόδειξη ὑπάρξεως ζωντανῆς πίστεως σ' αὐτήν, ἐνῶ ἡ ἀπουσία της μαρτυρεῖ τήν ὑπαρξη ἡλιάρῃς καί ὑποτονικῆς πίστεως. Ἡ ιεραποστολική, δηλαδή, συνείδηση δέν εἶναι κάτι πού μπορεῖ νά παραμεριστεῖ ἀπό μιά χριστιανική κοινότητα. Ἡ ὑπαρξη της ἐπιβάλλεται ἀπό αὐτή τή φύση καί τήν οὐσία τῆς Ἐκκλησίας. Γιατί ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ κιβωτός τῆς σωτηρίας. Ὁ ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία «κόσμος» βρίσκεται κάτω ἀπό τό κράτος τῆς ἀμαρτίας καί τοῦ θανάτου καί γιὰ νά σωθεῖ

ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τῆς Χάρης τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἦλθε στὸν κόσμον «ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ» (Ἰω. 3, 17 καὶ 12, 47).

Εἶναι ξένη πρὸς τὸ γνήσιο χριστιανικὸ πνεῦμα ἡ φίλαυτη καὶ φιλάρεσκη αὐτάρκεια, ποὺ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Τὸ χριστιανικὸ ὄραμα τῆς μιᾶς ποιμένης μετὰ τὸν ἕνα ποιμένα μόνο μετὰ τὴν ἱεραποστολικὴ δραστηριότητα μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ¹.

Ὁμολογία, ἀπολογία, μαρτυρία. Κατὰ τὴν ἀσκήση τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου, ὁ Χριστιανὸς πρέπει καταρχὴν νὰ ὁμολογεῖ «τὴν καλὴν ὁμολογίαν» (Α' Τιμ. 6, 12 - 13), δηλαδὴ νὰ πιστεύει καὶ νὰ διδάσκει τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν γιὰ τὸ Χριστό. Τὸ ἀντίθετο εἶναι ἔργο ψευδαποστόλων, ψευδοδιδασκάλων καὶ ψευδοπροφητῶν. Ἡ ὀρθὴ διδασκαλία γιὰ τὸ Χριστό ἀποτελεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς καλῆς ὁμολογίας, τὴν ὁποία φημισμένοι Ὁμολογητὲς (ὅπως Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς, Μεθόδιος ὁ Ὁμολογητὴς κ.ἄ.) ἔδωσαν ἀργότερα καὶ μπροστὰ σὲ εἰδωλολάτρες καὶ αἰρετικούς ἀρχόντες καὶ βασιλεῖς.

Ἡ διάδοσις ὅμως, τῆς πίστεως δὲν εἶναι εὐκόλῃ ὑπόθεσις. Ὁ παλιὸς «κόσμος» ἀντιδρᾷ στὸ κήρυγμα τῆς «ἀληθείας», πολὺ δὲ συχνὰ τὸ διαστρέφει καὶ τὸ κατασυκοφαντεῖ. Σὲ τέτοιες περιπτώσεις χρέος τῶν Χριστιανῶν εἶναι ἡ ἀπολογία, δηλαδὴ ἡ ἀντίκρουσις τῶν ψεύτικων κατηγοριῶν καὶ ἡ ὑπεράσπισις καὶ προβολὴ τῆς ἀληθείας τῆς πίστεως. Ἦδη ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἀποκρούει καὶ ἀνασκευάζει τὴν προσπάθειαν πολλῶν νὰ ἀποδώσουν τὴν «γλωσσολαλίαν» σὲ μέθη τῶν Ἀποστόλων. Ὁ Παῦλος, κατὰ τὴν σύλληψίν του στὰ Ἱεροσόλυμα, ἐκφωνεῖ τὴν πρὸς τὸ ἔθνος του «ἀπολογία» του (Πράξ. 22, 1 - 21) καὶ ἀργότερα στὴν Καισάρειαν «ἀπελογεῖτο» μπροστὰ στὸν Ῥωμαῖον Διοικητὴ Φῆστον καὶ τὸ βασιλεῖον Ἀγρίππας (Πράξ. 26, 1 - 32). Ἀλλὰ καὶ στὴν περίοδον τῶν μεγάλων Ῥωμαϊκῶν διωγμῶν, καὶ κυρίως κατὰ τὸ Β' αἰῶνα, πολλοὶ μορφωμένοι Χριστιανοὶ ἀνέλαβαν τὴν ἀπόκρουσιν τῶν συκοφαντιῶν κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν προάσπισιν τῆς πίστεως. Αὐτοὶ ἀποτελοῦν ἰδιαίτερη ὁμάδαν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων καὶ ὀνομάζονται Ἀπολογητὲς².

1. Ἀσφαλῶς, ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν ἱεραποστολικοὶ σὲ ξένους καὶ μακρινούς λαούς· ὅλοι, ὅμως, μποροῦν καὶ πρέπει, νὰ εὐαγγελίζονται τὸ Χριστό στὸν κύκλον τῆς δραστηριότητός τους, καὶ παράλληλως νὰ μετέχουν στὴν εὐρύτερην ἱεραποστολικὴν προσπάθειαν τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὴν προσευχὴν τους καὶ τὴν ὕλικήν συνεισφορὰν τους.

2. Οἱ Ἀπολογητὲς τοῦ Β' αἰῶνος εἶναι: Κοδράτος (ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν), Ἀριστείδης (ὁ Ἀθηναῖος), Ἀρίστων (ὁ ἐκ Πέλλης), Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυρας, Τατιανὸς, Μιλτιάδης, Ἀπολινάριος ἱεραπόλεως (Φρυγίας), Ἀθηναγόρας (ὁ Ἀθηναῖος), Θεόφιλος Ἀντιοχείας, Μελίτων Σάρδεων, ὁ ἀγνωστός συγγραφεὺς τῆς πρὸς Διόγνητον Ἐπιστολῆς καὶ ὁ Ἑρμείας.

Γιά νά εἶναι, ὅμως, γνήσιο καί πειστικό τό ἱεραποστολικό κήρυγμα, πρέπει νά ἀποτελεῖ προσωπική μαρτυρία ἐκείνου πού κηρύσσει. Ὁ ἱεραπόστολος, δηλαδή, δέν κάνει θεωρητική διδασκαλία, ἀλλά δίνει προσωπική μαρτυρία γιά θαυμαστά καί ὑπερφυσικά πράγματα πού βίωσε μέσα στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός στέλνει τούς μαθητές Του νά γίνουν «μάρτυρες» Του ὡς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς. (Πράξ. 1, 8). Ὁ Πέτρος καί ὁ Ἰωάννης διαβεβαιώνουν τούς ἄρχοντες καί πρεσβυτέρους τοῦ Ἰσραήλ πώς δέν μποροῦν αὐτοί νά μή διαλαλήσουν παντοῦ ἐκεῖνα πού ἄκουσαν καί εἶδαν μέ τὰ μάτια τους (Πράξ. 4, 20). Καί ὁ Ἰωάννης διαβεβαιώνει: «ὁ ἐωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ ἐθεασάμεθα καί αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν... μαρτυροῦμεν καί ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν» (Α' Ἰω. 1, 1 - 3 Πρβλ. καί Ἰω. 19, 35 κ.ά.). Μόνο μέ τέτοια θερμή πίστη, πού εἶναι προσωπικό βίωμα τοῦ ἱεραποστόλου, μπορεῖ νά ὑπερνικηθεῖ ἡ ἀντίδραση πού προβάλλει ὁ «κόσμος». Καί ὅταν αὕτη ἡ ἀντίδραση ὀξυνθεῖ τόσο πολύ, ὥστε νά ἀπειλήσει καί αὕτη τή ζωή του, τότε αὐτός ἔχει τό θάρρος νά δώσει τή μαρτυρία τῆς πίστεώς του καί μέ τή θυσία τῆς ζωῆς του. Περιώνυμοι εἶναι οἱ Μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας μας, πού μέ τό μαρτυρικό τους θάνατο ἔδωσαν τήν εὐγλωπτότερη μαρτυρία γιά τήν πίστη τους σ' ὅλους τούς αἰῶνες.

Ἑρωτήσεις

1. Γιατί ἡ ἱεραποστολή εἶναι ἔργο ὅλης τῆς Ἐκκλησίας; Τί σημαίνει αὐτό γιά σένα προσωπικά;
2. Γιατί ἡ ὑπαρξη ἱεραποστολικοῦ πνεύματος προδίδει τήν ὑπαρξη ζωντανῆς πίστεως;
3. Σέ τί διαφέρει ἡ ἱεραποστολή ἀπό τόν προσηλυτισμό;

Κείμενο

« Ἀνίσως, ἀδελφοί μου, καί ἤτο δυνατόν νά ἀνέβω εἰς τόν οὐρανόν, νά φωνάξω μίαν φωνήν μεγάλην, νά κηρύξω εἰς ὅλον τόν κόσμον, πώς ὁ Χριστός μας εἶναι Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, καί Θεός ἀληθινός, καί ζωή τῶν πάντων, ἤθελα νά τό κάμω· μά ἐπειδή καί δέν δύναμαι νά πράξω ἐκεῖνο τό μέγα, κάμνω τοῦτο τό μικρόν καί περιπατῶ ἀπό τόπον εἰς τόπον καί διδάσκω τούς ἀδελφούς μου τό κατά δύναμιν». (Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός).